

Saksframlegg

Dato: 14.09.2025

Arkivreferanse: 2025/69031-1

Saksbehandler: Erik Cockbain

Avdeling: Plan og arealforvaltning

FRAM - fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet i Rogaland - planprogram - offentlig høring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Ungdommens fylkesråd
		Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
		Eldrerådet
		Samferdselsutvalget
		Kultur- og næringsutvalget
		Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Planprogram FRAM_til politisk behandling

Sammendrag

Saken omhandler planprogram for fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM), Regional plan for Rogaland.

Saksframlegget beskriver og begrunner bakgrunn og rammene for utvikling av en ny regional plan, inkludert leveranser, organisering og fremdriftsplan, og redegjør kort for planprogrammets innretning og hovedinnhold

FRAM er et omfattende og ambisiøst prosjekt. For at det skal være mulig å få et første planvedtak innen sommeren 2027 i tråd med fylkesutvalgets vedtak i oppstartssaken i juni 2025, forutsetter planprogrammet at ikke alt kan tas opp til behandling i denne første fasen. I planprogrammet legges det opp til at første fase

avgrenses til å få på plass den overordnede strukturen for en ny plan, og noen utvalgte tema. Inndeling i faser og beskrivelse av hvilke plan tema som bør prioriteres er forklart på en oversiktlig måte i planprogrammet. Det redegjøres også grundig for det nye grepet med et «løpende» og tett plansamarbeid med kommunene, særlig knyttet opp mot rulleringen av fylkesplanen i hver fylkestingsperiode.

Fylkesdirektøren anbefaler at planprogram for ny fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM) legges ut på offentlig høring med frist 31. januar 2026, med mål om første planvedtak i inneværende fylkestingsperiode, våren 2027.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Planprogrammet for ny fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM) legges ut på offentlig høring fra senest 1. november 2025 til 31. januar 2026.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektøren

Rune Thele
samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Arbeidet med FRAM er forankret i [Utviklingsplan for Rogaland - regional planstrategi 2025-2028](#), vedtatt i fylkestinget 29. oktober 2024 og [oppstartssak behandlet av fylkesutvalget, sak 108/25, 3. juni 2025](#).

Planprogram

I henhold til plan og bygningsloven skal det lages planprogram for regionale planer, jmfør §§ 4-1 og 8-3. Planprogrammet skal gjøre greie for formål med planarbeidet, hva som skal utredes, opplegg rundt medvirkning, planprosess og frister.

Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn før planprogrammet vedtas av fylkestinget.

Forslag til planprogram er vedlagt.

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til om planprogrammet for FRAM skal legges ut til offentlig ettersyn.

Saksopplysninger

Planprogrammet begrunner og beskriver en regional planprosess etter plan- og bygningsloven § 8-1 som skal bidra til å samle regionale mål, strategier og retningslinjer for areal og mobilitet i Rogaland i ett plandokument. Samtidig med at ny plan vedtas kan en rekke andre regionale plandokument oppheves som selvstendige planer. Det vil bidra til å gjøre plansystemet i Rogaland mer tilgjengelig og oppdatert.

Planprogrammet viser hvordan arbeidet vil organiseres som et fast og kontinuerlig samarbeid, og gjennomføres i flere faser. Første fase utgjør resten av denne fylkestingsperioden fram til 2027 og innebærer å få på plass et rammeverk for ny plan, noen høyt prioriterte tema, og strukturen for løpende samarbeid og medvirkning med kommunene og andre berørte parter.

Planprogrammet beskriver hvordan plantema skal avgrenses og utredes i denne første fasen av arbeidet. For noen tema planlegges det en helhetlig behandling i

første fase mens andre tema blir delvis behandlet eller utsatt i sin helhet til senere faser. Det gis en oppsummering av dette i en tabell nedenfor. Tabellen inngår også i forslag til planprogram.

Det planlegges for et effektivt og forutsigbart medvirkningsopplegg, inkludert en politisk referansegruppe der fylkespolitikere vil møte ordførerne i Rogaland, statsforvalteren og andre statlige aktører med ansvar for arealbruk og mobilitet.

Nedenfor redegjøres det kort for innretning av og innhold i planprogrammet.

Formål med planarbeidet – hvorfor trenger vi FRAM?

Første del av planprogrammet tar utgangspunkt i formål med arbeidet og de sentrale utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsutvikling i Rogaland fremover.

Følgende fire «slagord» benyttes til å begrunne hvorfor et nytt og samlende planprosjekt i regi av Rogaland fylkeskommune er et viktig bidrag til dette:

- Ambisiøse mål om utvikling og bærekraft
- Vi er sterkere sammen
- Komplekse samfunnsendringer
- Forenkle og fornye – et helhetlig plansystem

Hva skal vi jobbe med i FRAM?

Andre del av planprogrammet tar utgangspunkt i de fire langsiktige utviklingsmålene fra Utviklingsplanen. For å sette disse inn i konteksten av regional areal- og mobilitetsplanlegging og gi retning til planarbeidet er det knyttet overordnede strategiformuleringer til utviklingsmålene. Hensikten er å kunne få tidlige og tydelige signaler om hva FRAM skal bidra til innen:

- Attraktive lokalsamfunn, tettsteder og byer
- Konkurransedyktig region
- Helsefremmende og inkluderende samfunn
- Klimaomstilling og livskraftig naturmiljø

Videre presenteres plantemaene som FRAM skal jobbe med, inkludert avgrensningen av disse i første fase av planarbeidet og utredningsbehov i denne fasen. Plantemaene er presentert som fire ulike «pakker» med undertema, med en regional arealstrategi som et samlende, tverrgående tema. Temaene er pakket av hensyn til planprosess og representerer ikke nødvendigvis endelig kapitteinndeling i et ferdig plandokument:

- By og stedsutvikling
- Transport og infrastruktur
- Næringsarealer og mineralressurser
- Blågrønne verdier

Plantemaene og i hvilken grad de omfattes av første fase av planarbeidet er oppsummert i denne tabellen:

Plantema	Undertema	Behandles* i første fase (->2027)	Kommentar
By og stedsutvikling	Senterstruktur og handel	Ja	Fastsette en samlet regional senterstruktur og oppdatere føringer for handel, tjenesteyting og regionale funksjoner. Arbeidet vil ta stilling til regional planbestemmelse for handel
	Stedsforming og bomiljø	Ja	Samle og oppdatere føringer fra gjeldende delregionplaner
Transport og infrastruktur	Transport og mobilitet	Delvis	Samle og oppdatere føringer for transportsystemet og differensierte mobilitetsstrategier. Fastsette hovedstruktur for transport og logistikk. Parkeringsnormer utsettes.

	Energisystemet	Nei	Det skal utarbeides kunnskapsgrunnlag om energisystemet i Rogaland, som skal ligge til grunn for planarbeidet i neste fase.
Næringsareal og mineralressurser	Regionale næringsområder	Ja	Samle og oppdatere føringer for regionale næringsområder fra gjeldende delregionplaner og regional plan grønn industri.
	Mineraler, byggeråstoff og massehåndtering	Delvis	Føringer for massehåndtering behandles i første fase. Mineraler og byggeråstoff utsettes. Utredningsarbeid knyttet til byggeråstoff og mineraler starter opp som grunnlag for videre planarbeid i neste fase.
Blågrønne verdier	Jordvern og landbruk	Ja	Samle og oppdatere føringer fra gjeldende delregionplaner og jordvernstrategien i første fase.
	Natur og friluftsliv	Delvis	Samle og oppdatere føringer for natur, friluftsliv og landskap. Aktuelle tema til vurdering vil være planvask, arealnøytralitet, naturrestaurering og kartfesting av viktige natur- og friluftslivsverdier og blågrønne strukturer.

*»Behandles i første fase» innebærer at det tas stilling til regional arealpolitikk (retningslinjer og bestemmelser) innen våren 2027.

Hvordan skal vi jobbe med FRAM?

Siste delen av planprogrammet presenterer og begrunner opplegget rundt medvirkning, møteplasser og fremdrift, med utgangspunkt i oppstartsaken vedtatt i fylkesutvalget i juni.

Sentralt står en *politisk referansegruppe* bestående av gruppelederne fra hvert parti i fylkestinget, og ledet av fylkesordfører, med fylkesvaraordfører som nestleder. En til to ganger i året vil det arrangeres stormøter der referansegruppen utvides med ordførerne i Rogaland, statsforvalteren og andre statlige aktører innen arealbruk og mobilitet.

Det legges også opp til en rekke andre medvirkningsaktiviteter med kommuner, statlige aktører og ulike interessegrupper.

Det legges opp til sluttbehandling av et planforslag i denne fylkestingsperioden.

- Juni 2025: Oppstart (FU)
- Nov. 2025: Høring av planprogram (nov-jan)
- Våren 2026: Vedtak planprogram (FU)
- Des. 2026: Høring av planutkast (des-feb)
- Juni 2027: Planvedtak (FT)

Forenkling av plansystemet

I denne siste delen av dokumentet er det tydeliggjort hvilke gjeldende planer som forutsettes avvirket i forbindelse med vedtak av FRAM. Dette forutsetter fremdrift og leveranse på de prioriterte plantemaene slik det er skissert i planprogrammet. Denne oversikten går lenger enn vedtatt utviklingsplan, men er i tråd med anbefalinger til oppstartssaken som ble vedtatt av fylkesutvalget i juni, FU-sak 108/25. Denne delen av dokumentet beskriver også forholdet mellom FRAM og andre pågående planprosjekt:

<p>Avvikles som selvstendige plan-dokument i forbindelse med vedtak av FRAM i gjeldende fylkestingsperiode (→2027)²</p>	<p>Videreføres som selvstendig plandokument. Videre status avklares i fylkestingsperiode 2027–2031.</p>
<p>RP Jæren og Søre Ryfylke (2020) RP Dalane (2019) RP Haugalandet (2017) RP Ryfylke (2016) RP friluftsliv og naturforvaltning (2017) RP massehåndtering (2017) RP byggeråstoff i Ryfylke (2013) RP byggeråstoff på Jæren (2006) RP klimatilpasning (2020) RP vindkraft (2007) Jordvernstrategi for Rogaland (2019/2023) Strategi for små vannkraftverk 2014–2020 (2014)</p>	<p>RP kulturmiljø (2023) RP grønn industri (2023) RP vannforvaltning (2022, under revisjon) RP Preikestolen og Lysefjordområdet (2025) RP Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Setesdal Austhei (Heiplanen) (2012, revisjon vurderes)</p>

Fylkesdirektørens vurderinger

Demokratisk forankret arealplanlegging er blant de mest sentrale verktøyene samfunnet har for å styre samfunnsutviklingen i ønsket retning. Gjennom langsiktig og helhetlig planlegging legger vi til rette for at samfunnets behov dekkes, med arealer til boliger, næringsliv, samferdsel, friluftsliv, fornybar energi, ressursutvinning med mer. Samtidig brukes planlegging aktivt for å realisere viktige mål som ivaretagelse av naturmangfold, reduksjon av klimagassutslipp og vern av matjord.

Disse hensynene kan ofte komme i konflikt. Når arealene blir knappere, øker behovet for tydelige prioriteringer og balanserte avveininger mellom ulike interesser.

Fylkeskommunen har hatt, og FRAM kan spille, en sentral rolle i dette arbeidet.

Gjennom FRAM kan vi fasilitere dialog på tvers av forvaltningsnivåer og bidra til å samordne statlige, fylkeskommunale og kommunale interesser og virkemidler i fylket. På denne måten kan arealbruken og utviklingen av infrastruktur skje på en måte som sikrer langsiktige gevinster, både for dagens innbyggere og for kommende generasjoner.

Prioritering

Utkast til planprogram viser at FRAM er et omfattende og ambisiøst prosjekt – både når det gjelder målsettingene, omfang av plantema, utredningsarbeid og medvirkningsopplegg. FRAM vil kreve mye av både fylkespolitikere, fylkesadministrasjon og våre eksterne samarbeidsparter i årene fremover.

For at det skal være mulig å få et første planvedtak innen sommeren 2027 i tråd med fylkesutvalgets vedtak i oppstartssaken juni 2025, forutsetter planprogrammet at ikke alt kan tas opp til behandling i denne første fasen. Fasen bør avgrensnes til å få på plass den overordnede strukturen for en ny plan, og noen utvalgte tema. Inndeling i faser og beskrivelse av hvilke plantema som bør prioriteres er forklart på en oversiktlig måte i planprogrammet.

Effektivt samarbeid

FRAM legger opp til en ny og spennende organisering. En ny fylkesplan som erstatter fire delregionplaner gir både utfordringer og muligheter når det gjelder medvirkning. Med FRAM må vi derfor tenke litt nytt rundt involvering.

Selv om FRAM legger opp til færre direkte møter i «styringsgrupper» med politisk ledelse i kommunene enn det som har vært tilfelle i forbindelse med delregionplanene for hhv Jæren, Ryfylke, Dalane og Haugalandet, gir det nye prosjektet også nye muligheter vi ikke har hatt før. Rullering av planen i hver fylkestingsperiode vil gjøre det mulig å ha flere og hyppigere høringer hvor kommunene formelt kan uttale seg basert på grundige lokale behandlinger. Det vil også bli enklere og raskere å gjennomføre planendringer for å møte nye utfordringer eller gripe nye muligheter. Oppdaterte planer er viktig for fylkeskommunens legitimitet som både regional samfunnsutvikler og planmyndighet.

Med den politiske referansegruppen får fylkespolitikerne også en ny arena for å utforske sammenhengene mellom regional utvikling, arealbruk og mobilitet sammen med kommunepolitikere og statlige aktører. Utover dette vil det jobbes parallelt med informasjon og medvirkningstiltak for å sikre god involvering.

Den brede inngangen til plandialogen med kommunene og staten som FRAM legger til rette for, kan benyttes til å se både enkeltkommuner, delregioner, og grupper av kommuner med lignende utfordringer og muligheter samtidig. Differensiering er et viktig stikkord fra fylkesutvalgets behandling av oppstartssaken i juni, som planprogrammet har med seg. En del av ambisjonen ved å frigjøre seg fra «delregionfokuset» i gjeldende planer er at det skal være enda enklere å løse planoppgaver sammen med lignende kommuner - på tvers av fylket. Dette blir svært viktig dersom vi skal nå visjonen vår, *Sammen for et grønt og attraktivt Rogaland*.

Konklusjon

Planprogrammet gir en ryddig og god oversikt over formålet med FRAM, innretning på arbeidet med ulike plantema og opplegget for medvirkning. Fylkesdirektøren anbefaler at planprogrammet legges ut på offentlig høring fra senest 1. november 2025 til 31. januar 2026.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.